

ОБЩИНА ШУМЕН

9700 гр. Шумен, бул. "Славянски" № 17, тел./факс: 054/800400,
e-mail: mayor@shumen.bg, <http://www.shumen.bg>
ISO 9001:2008 ISO 14001:2004 OHSAS 18001:2002 ISO 27000:2005

О Т Ч Е Т

ОТНОСНО: Изпълнението на Програма за управление на дейностите по отпадъците и Програма за намаляване нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми на ФПЧ_{10} , за 2013 г.

I. Програма за управление на дейностите по отпадъци

Отчетът на Общинската програма за управление на дейностите по отпадъци обхваща изпълнението по деветте цели, съдържащи се в плана за действие.

Основното по изпълнението на първата цел „Намаляване на образуваните отпадъци“, е въведеното организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци на територията на град Шумен и населените места от общината. През изтеклата година със заповед № РД-25-2028 от 22.10.2012 г. са определени границите и честотата на сметосъбирането и сметоизвозването на територията на община Шумен. Определената такса "битови отпадъци" бе определена с Решение № 325 от 28.02.2013 г. на Общински съвет Шумен. Съгласно договор за концесия № 25-01-177 от 23.07.2001г. дейностите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци се изпълняват от „Титан БКС“ ООД гр. Шумен за град Шумен, и кварталите Дивдядово, Макак и Мътница. Организираното събиране и извозване на отпадъците от населените места на общината се изпълняват съгласно сключените договори по ЗОП: № 18 005 от 27.01.2006 г. с „Титан БКС“ ООД гр.Шумен за селата Белокопитово, Благово, Васил Друмев, Велино, Ветрище, Вехтово, Дибич, Илия Блъсков, Лозево, Мадара, Мараш, Панайот Волов, Радко Димитриево, Салманово, Царев брод и договор № 24 05 от 29.11.2007г. с „РТК“ ООД гр.Елин Пелин за селата Градище, Друмево, Ивански, Кладенец, Костена река, Коньовец, Новосел, Овчарово, Средня, Струйно и Черенча.

Единна цена за тон депониран отпадък е утвърдена и от Регионалното сдружение на общините Шумен, Велики Преслав, Нови пазар, Каспичан, Смядово, Хитрино, Венец и Каолиново. С приетия през месец юли 2012 г. Закон за управление на отпадъците, се налага изискването за вземане на решение на общото събрание. Така беше постигнато изготвяне на морфологичен анализ на депонираните отпадъци в Регионално депо за неопасни отпадъци Шумен. В началото на годината във връзка със задълженията на общините, заложи в ЗУО от 13.07.2012 г., свързани с необходимостта общините да организират сепарирането и последващо рециклиране на битовите отпадъци на своята територия, спазвайки определените срокове и обеми, бяха организирани шест работни срещи на Община Шумен, с различни организации за оползотворяване и фирми извършващи дейности за оползотворяване на отпадъци от хартия, пластмаси, метал и стъкло. Общините от сдружението бяха запознати с резултатите от проведените срещи и гласуваха за изготвяне на тръжни документи и провеждане на процедура от Община Шумен, за извършване сепариране на битовите отпадъци, с което значително ще се занизжи количеството на отпадъците, които постъпват за обезвреждане чрез депониране. През 2013 г. продължи практиката за сключване на 3-странните договори за приемане и депониране на отпадъци на Регионалното депо за неопасни отпадъци, между Община Шумен, „Титан БКС“ ООД и

генераторите на отпадъци. По този начин се постига от една страна системен контрол на постъпващите в депото отпадъци, така и провеждане на политика за ограничаване количеството депонирани отпадъци при лицата, които ги образуват. Ежемесечно в общината постъпват отчети от оператора на Регионалното депо за неопасни отпадъци, за приетите количества отпадъци за депониране. Също така ежемесечно се отчита дейността по сметосъбиране, сметоизвозване и поддържане на чистотата с изготвяне на протоколи.

Относно разделното събиране Община Шумен има сключени договори с организации за оползотворяване на отпадъци от опаковки - „Екопак България” АД за северната част на град Шумен в 72 точки по три броя цветни контейнери и с „Булекопак България” АД за южната част на град Шумен в 117 точки по три броя цветни контейнери и селата Друмево, Ивански, Илия Блъсково, Костена река, Мадара, Мараш, Овчарово, Панайот Волов, Р. Димитриево, Салманово, Благово, Васил Друмев, Ветрище, Вехтово и Дибич. Поради слабата събираемост и нерентабилност, както и изискването за „Екопак България” изтеглиха 66 броя цветни контейнера от селата Велино, Градище, Коньовец, Лозево, Новосел, П. Волов, Средня, Струйно, Царев брод, Черенча, Белокопитово. Съгласно тези договори се извършва разделно събиране на отпадъци от опаковки от пластмаси, хартия, метал и стъкло, с цел предаването им за рециклиране.

Разделно събраните количества отпадъци за 2013 г. са както следва:

- „Екопак България” - общо количество разделно събрани отпадъци - 319,81 тона
 - количество рециклируеми отпадъци - 135,448 тона
 - количество депонирани отпадъци - 184,362 тона
- „Булекопак България” - общо количество разделно събрани отпадъци - 549,43 т
 - количество рециклируеми отпадъци - 73,408 тона
 - количество депонирани отпадъци - 470,666 тона

Изводите, които се налага да направим е, че съдовете за разделно събиране не се използват по предназначение и че няма механизми за стимулиране на гражданите към разделното събиране. Определените с нормативни документи отчисления, които общината направи за тон депониран отпадък за 2013 г. са съответно: 15 лв./тон депониран отпадък съгл. чл. 3, ал. 1, т. 1-6 на ПМС 207/ 16.09.2010 г. и 2,37 лв./тон депониран отпадък съгл. чл. 3 от Наредба № 14/15.11.2010 г. относно закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото. Трябва да подчертаем, че отчисленията нарастват всяка година. За 2014 г. има нова наредба за отчисленията, според която размерът им е 23,52 лв. за всеки тон депониран отпадък., като всяка следваща година ще нарастват. Имайки пред вид, че те се заплащат от събраните суми от такса „Битови отпадъци”, всеки жител на общината трябва да направи необходимото за намаляване количествата отпадъци постъпващи в депото, като на първо място това е разделното събиране на битовите отпадъци още в самото домакинство.

Основен принос за екологосъобразното обезвреждане на отпадъците, което е също основна цел от програмата, има Регионалното депо за неопасни отпадъци Шумен. То е изцяло изградено и се състои от 3 клетки с работна площ от 91,83 дка и капацитет от 905 365 тона. Това е една гаранция и за следващите години, че обезвреждането на отпадъците ще се извършва в съответствие на всички нормативни изисквания, залегнали в условията на комплексното разрешително на Регионално депо Шумен. През отчетната година се експлоатират и запълват с отпадъци 1-ва и 2-ра клетка с капацитет :

- 1-ва клетка - 470 230 тона на 29,8 дка
- 2-ра клетка – 235 115 тона на 25,75 дка

През изминалата 2013 г. от територията на общината са депонирани 25 642 т битови отпадъци. На Регионално депо Шумен постъпват отпадъци за депониране от още осем общини: Велики Преслав, Нови пазар, Смядово, Каспичан, Хитрино, Венец,

Каолиново и Никола Козлево. През отчетната година те са депонирали количества от 17 226,75 т битови отпадъци.

Така общото количество депонирани отпадъци за годината възлиза на 45 378,76 т. Натрупаното количество отпадъци в депото от началото на експлоатацията му, възлиза на 317 085 тона. Очевидно е, че темпът на запълване е голям и той поставя на първо място въвеждането на разделното събиране на битовите отпадъци и тяхното сепариране.

И през този отчетен период продължи да работи системата на събиране на отпадъците от строителство и ремонти на базата на издаване на удостоверения от общината. За отчетния период са постъпили 764 тона строителни отпадъци в кариера „Мътница“ за рекултивация. Използвани са 3 328,64 т изкопни земни маси за запръстяване на отпадъците в регионалното депо.

Все повече придобива популярност и се увеличава участието на гражданите в инициативите по пролетното почистване на населените места през месеците април-май и през 2013 г. В общоградското почистване под надслова „Чистотата на града - споделена отговорност“ бяха събрани 43 тона отпадъци. Също така общината активно участва в националната инициатива „Да почистим България за един ден“, като се събраха и предадоха за депониране 92,7 тона.

В изпълнение на програмата, през отчетния период бе извършено още:

- Проектиране на лесозащитен пояс към регионалното депо за неопасни отпадъци;
- Ситуиране на площадка за разделно събиране на опасни отпадъци от бита, с която се кандидатства в проект на ПУДООС;
- Абонамент за GPS системи за контрол на 7 бр. сметоизвозващи автомобила;
- Изследване морфологичния състав на отпадъците на община Шумен и на отпадъците, постъпващи в регионално депо за неопасни отпадъци - Шумен;
- Изследване състава на инфилтратата на депото - през 2013 г. са направени 2 броя изследване на инфилтратата.

Прилагането на системен контрол гарантира изпълнението на общинската наредба за управление на отпадъците и по предотвратяване образуването на нерегламентирани сметища. С извършваните проверки от дирекция „Инспекторат“ през 2013 г. са ликвидирани нерегламентирани сметища и са почистени 270 дка площи. Събрани са и извозени до депото 146, 82 т отпадъци, а строителните - 83 т. Тези дейности са възложени и се изпълняват от общинските предприятия „Паркинги, гаражи и благоустройство“ и „Обреден дом“, но са необходими и мерки за предотвратяване на цикличността и повторното замърсяване на земните площи особено в селата чрез прилагане на различни форми на контрол. Тук е необходима много по-активна роля на кметовете и кметските наместници за недопускане цикличното повтаряне на замърсяванията и образуване на сметища около и в населените места. Повече средства следва да се отделят за превенция срещу замърсяванията, каквито са различните проекти в кампанията „За чиста околна среда“ с участието на кметства, читалища, детски градини и учебни заведения. За предотвратяване на повторни замърсявания ще допринесе и изпълнението на проекта за рехабилитация на междублоковите пространства.

II. Програма за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на установените норми за нивата на фини прахови частици ФПЧ₁₀ в атмосферния въздух на община Шумен

На основание чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух и съгласно Заповед № РД 580/17.07.2007 г. на МОСВ, през 2011 г. в Община Шумен е приета „Програма за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на установените норми за нивата на фини прахови частици ФПЧ₁₀ в атмосферния въздух на община

Шумен” с период на действие 2011 – 2014 г. В програмата са заложили осем цели за изпълнение през периода.

За контрол на показателите, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в гр. Шумен, като част от националната система за мониторинг, работи автоматична измервателна станция / АИС на РИОСВ гр. Шумен /. Съгласно класификацията на пунктовете за мониторинг АИС Шумен е градски фонов пункт /ГФ/, с обхват – 2 км. АИС регистрира концентрациите на ФПЧ₁₀ – фини прахови частици, като серен диоксид, азотен диоксид, озон. Станцията работи при непрекъснат 24-ов режим, като регистрира средночасови стойности за посочените замърсители и стандартен набор от метеорологични параметри, включващ температура на въздуха, скорост и посока на вятъра, атмосферно налягане...

Според отчетените нива на замърсяване на въздуха от лабораториите на РИОСВ, в района на гр. Шумен се наблюдава повишение на стойностите на СО₂ през зимните месеци, поради наличието на домове, все още отопляващи се на твърдо гориво – дърва, въглища. В края на 2012 г. бе предоставен програмен продукт, който дава възможност за наблюдение в реално време на състоянието на атмосферния въздух. През годините се наблюдава повишаване на стойностите на средноденоношните норми по показател ФПЧ₁₀ като през 2009 г. са били регистрирани 85 броя превишения, през 2010 г. – 91 броя, през 2011 г. – 109 броя. През 2012 г. вече се наблюдава намаляване на отчетените превишения, като вече са 76 на брой. Данните показват, че превишенията на средноденоношните норми през годините се наблюдават през зимните месеци, което се обяснява с факта, че за отопление предимно се използват твърди горива. Предстои жителите на град Шумен да получават информацията от мониторинга за състоянието на атмосферния въздух, чрез електронната страница на Община Шумен.

През 2013 г. Община Шумен продължи да изпълнява мерките, набелязани в **Програма за намаляване нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми на ФПЧ₁₀, със срок на действие 2011 - 2014 г.**

По поддържане чистотата - намаляване на общите емисии ФПЧ₁₀ с 2 mg / m³ се изпълнява дейността по рехабилитация, включително цялостно преасфалтиране на част от уличната мрежа. Изпълнява се също поетапно рехабилитиране, преасфалтиране на уличната мрежа с модерни настилки като битумна паста, ограничаваща формирането на емисии от линейни и площни източници.

При поддържане на уличната мрежа през зимния сезон, предимствено се използват луга и химични заместители, вместо пясък.

Съгласно Договор за концесия с „Титан - БКС” ООД се извършва почистване на основните пътни артерии от прах, включително и измиването им, съобразно климатико - метеорологичните условия.

Включва се и поетапно ограничаване на ръчното метене по улиците на гр. Шумен и замяна със специализирана техника, гарантираща отстраняването на праха от настилките без разпрашване.

По отношение на битовото отопление - намаляване на емисиите ФПЧ₁₀ с поне 1 mg/m³ са включени дейности, които в информационна кампания разясняват и стимулират използването на по-качествени горива/ по-висока калоричност и по-малко прах/. Включва се и съдействие и улесняване на процедурите за газификация на домакинствата. В община Шумен се подобряват енергийните характеристики при ремонт на общински сгради чрез саниране на училища и детски градини и ясли, замяна на отоплението с течни горива /газъл/ и преминаване към газ в общинските сгради.

По точка транспорт - намаляване на общите емисии ФПЧ₁₀ с 1 mg/m³ са реализирани дейности по възстановяване и поддържане на зелена вълна на светофарно регулираните кръстовища, поетапно при реконструкция. Реализира се и изграждане на велосипедни алеи при ремонтване на улици, където е възможно. Тъй като транспортните средства са сред най-големите причинители на замърсяване на

атмосферния въздух, са включени информационни кампании, които разясняват и стимулират използването на по-качествени и по-екологични транспортни средства.

По точка намаляване на имисиите ФПЧ_{10} с 0.5 mg/m^3 от общински и търговски обекти продължава извършване на дейности по замяна на отоплението с течни горива /газюл/ и преминаване към газово отопление в общинските сгради – община, детски градини и ясли, училища. При невъзможност за газифициране се търсят възможности за използване на еко- горива.

Точка пет - строителни дейности - намаляване на имисиите ФПЧ_{10} с 1 mg/m^3 се отнася до прилагане на системен контрол. Санкционират се строителни фирми, непочистващи гумите на камионите, обслужващи строителни обекти. Изисква се задължително покриване на товарните автомобили, носещи пръст, пясък и други насипни материали.

Включват се и дейности по затревяване на компрометирани площи, създаване на зелени пояси по периферията на града, които намаляват имисиите на ФПЧ от потока МПС, движещи се по околновръстните пътища.

Нерегламентирани дейности - намаляване на общите имисии ФПЧ_{10} с 1 mg/m^3 – Община Шумен контролира и налага адекватни санкции за нерегламентирани дейности, замърсяващи с прахови частици, като горене на гуми, изхвърляне на строителни и други отпадъци, на места извън определените за това, паркиране на коли и други МПС в зелените площи.

По отношение на **качеството на атмосферния въздух и управление на енергийната ефективност** Община Шумен следи за състоянието му чрез получаване информация от автоматично- измервателната станция към РИОСВ, гр. Шумен. Предоставен е софтуерен продукт за онлайн получаване на информация в общината, относно извършваните замервания в съответния пункт за мониторинг. Предстои жителите на град Шумен да получават информацията от мониторинга за състоянието на атмосферния въздух , чрез електронната страница на Община Шумен.

За повишаване енергийната ефективност, Община Шумен е предприела действия като саниране на училища, детски градини и ясли, с цел оптимизиране на топлинните показатели /след саниране по-голямата част от енергията не се губи/.

През 2014 г. Община Шумен продължава да изпълнява мерки по:

- разширяване на газопреносната мрежа на град Шумен;
- създаване на нови озеленени площи, както и поддържане на вече създадени такива;
- асфалтиране и рехабилитация на улици – „Раковска” и кръстовище при вход „Кьошкове”; ул. „Тича”, ул. „Стара планина”, „Средна гора” и др. критични точки на град Шумен;
- Благоустрояване, изграждане и рехабилитиране на пешеходни алеи и тротоари в района на „МБАЛ Шумен” АД, района на „Томбул джамия”, кв. „Тракия”, зелени площи на ДКЦ I, благоустрояване на района на кръстовище на ул. „Станционна”, бул. Симеон Велики”;
- Ремонт и благоустрояване на училища в гр. Шумен;
- намаляване използването на пясък при зимното поддържане на улиците;
- намаляване на ръчното метене на улиците.

Дейностите, като рехабилитация на пътна мрежа, благоустрояване на междублокови пространства и зелени площи за обществено ползване, ще компенсират до някаква степен замърсяването с фини прахови частици, отделящи се при използването на твърди горива за отопление от гражданите и транспорта в гр. Шумен, които са основни „виновници” за повишаване на концентрациите на CO_2 и ФПЧ_{10} в атмосферата.